

Bu sayımızda

Yeni Peşə Təhsil mərkəzləri yaradılıb

→səh.3

Azərbaycan-Koreya İnformasiya Təminatı Mərkəzi

→səh.4

Uşaqlar zərərli informasiyalardan necə qorunacaq?

→səh.7

Biologiyanın tədrisində STEM üsullarından istifadə

→səh.8

Kəmiyyətdən keyfiyyətə

Təhsil Nazirliyi ilə “Clarivate Analytics” arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsi başlayır

Qloballaşma dövrünün mühüm trendlərindən biri elmi biliklərin təhsil sistemində rolunun artması, innovasiya əsaslı təlim texnologiyalarının ali təhsil müəssisələrində tətbiqinin genişlənməsi və universitetlərin elmi-tədqiqat statusunun möhkəmlənməsi ilə müşayiət olunmasıdır. Dekabrın 5-də Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və “Clarivate Analytics” arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsinin başlanmasının rəsmiləşdirilməsi və elmi fəaliyyətinə görə fərqlənən alimlərin mükafatlandırılması mərasimində səsləndirilən fikirlər Azərbaycan təhsilində intellektual potensialın, elmi biliklərin inkişafına, elmlə-təhsilin inteqrasiyasına göstərilən yüksək diqqətdən xəbər verirdi.

Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu və “Clarivate Analytics” şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən mərasimdə çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov qeyd edib ki, elmin inkişafında təhsil və innovasiyaların nə qədər əhəmiyyəti varsa, innovasiyaların inkişafında da elm və təhsilin bir o qədər əhəmiyyəti mövcuddur. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, bilik iqtisadiyyatı və informasiya cəmiyyəti dövründə hərtərəfli uğur modeli təhsil, elm və innovasiyaların vəhdətini təşkil edən alqoritmlərin düzgün istifadəsindən asılıdır.

→Ardı səh.3

Direktorluğa namizədlərin şansı artıb

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə işə qəbul üzrə müsabiqənin müsahibə mərhələsinə start verilib. Müsabiqənin test mərhələsinə uğurla başa vuran namizədlər dekabr ayının 5-dən başlayaraq Bakı şəhəri 202 nömrəli tam orta məktəbdə müsahibədən keçirilir.

“Azərbaycan müəllimi” qəzetinə açıqlamasında Təhsil Nazirliyinin İnsan Resursları Şöbəsinin müdiri Eşqi Bağirov bildirib ki, iki gün ərzində 43 nəfər müsahibədə iştirak edib.

Eşqi Bağirovun sözlərinə görə, müsabiqənin ilkin mərhələsində vakant yerlərin sayı 700 olub. Keçən bir ay ərzində əlavə vakant yerlər də yaranıb. Odur ki, müsahibə mərhələsində

namizədlərə təklif edilən vakant yerlərin sayı təxminən 750-yə qədər artırılıb.

Vakant yerlərin yaranma səbəbləri müxtəlifdir. Həm yaş həddi tamam olan, həm də müəyyən nöqsanlara görə işdən çıxarılanlar olub. E.Bağirovun sözlərinə görə, öz ərizəsi ilə vəzifəsindən azad olunanlar daha çoxdur: “Nöqsanlara görə işdən çıxarılanlar da var. Lakin bu səbəbdən vəzifəsindən azad edilən direktorların sayı kütləvi deyil”.

Bu il də vakant yerlərin böyük hissəsi regionların, xüsusilə də kənd məktəblərinin payına düşür. Bakı şəhəri üzrə isə cəmi 13 vakant yer çıxarılıb.

Bakı məktəbləri üçün tələb olunan keçid balını toplayaraq hazırda davam

edən müsahibə mərhələsinə qatılan namizədlərin sayı 19 nəfərdir. Namizədlərin sayı boş yerlərin sayından çox olduğu üçün ehtimal edilir ki, Bakı üzrə çıxarılan vakansiyalar tamamilə dolacaq.

Xatırladaq ki, test mərhələsində sualların 40 faizində doğru cavab verənlər növbəti - müsahibə mərhələsinə dəvət olunublar. Bakı məktəblərinə direktor olmaq istəyənlər isə sualların 60 faizini doğru cavablandıranlar arasından seçilir.

Onu da əlavə edək ki, Bakı məktəblərinə rəhbərlik etmək istəyən namizədlərdən, sadəcə bal üstünlüyü tələb edilmir. Onlar Bakı şəhərində direktor vəzifəsinə keçirilən müsabiqədə

iştirak etmək üçün əvvəlcə müvafiq ali təhsil müəssisələrində təşkil edilən xüsusi təlimlərdə iştirak edirlər. Məliyyə, statistika, əmək və təhsil qanunvericiliyinə aid mövzuları əhatə edən həmin təlimlərdən keçənlər Bakı şəhərindəki ümumi təhsil müəssisələrinə direktor vəzifəsinə namizədliyini veriblər.

Bələliklə, bu ildən həyata keçirilən dəyişikliyə əsasən, namizədlər elektron ərizəsində 4 vakant yer seçsə də, müsahibədən sonrakı mərhələdə - yerləşdirmə zamanı onların şansı 4-dən çox olacaq. Bu şansların heç biri reallaşmadığı təqdirdə isə proses köhnə qaydada davam edəcək.

→Ardı səh.7

Ötən ay Təhsil Nazirliyinə 9306 müraciət daxil olub

Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzinə (“Qaynar xətt” xidməti, telefon: 146) daxil olan zənglərə və Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində 2018-ci ilin noyabr ayında vətəndaşlara göstərilən xidmətlərlə bağlı statistika açıqlanıb.

Qeyd olunan müddət ərzində həmin mərkəzlərə ümumilikdə 9306 müraciət daxil olub.

Statistikaya əsasən, Telefon Məlumat Mərkəzində 6747 zəng qəbul edilib.

Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində isə bu dövrdə 2559 vətəndaşa xidmət göstərilib.

Telefon Məlumat Mərkəzinə və Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlərin (əsasən sorğu xarakterli olub) əksəriyyəti dərhal cavablandırılıb və operativ həll olunub. Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində 1246 sənəd (476 ərizə, 770 məktub) qəbul olunub və qeydiyyatla alınıb.

Daxil olan müraciətlər daha çox şagirdlərin bir məktəbdən digərinə yerdəyişməsi, ali təhsil sənədlərinin (diplomların) tanınması (nostrifikasiya) və digər bu kimi məsələləri əhatə edib.

4 idman növü, 2397 təhsil müəssisəsi

Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Milli Olimpiya Komitəsi və Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının birgə əməkdaşlığı ilə keçirilən “Məktəblər arasında respublika çempionatı”nın rayondaxili mərhələsi yekunlaşıb. Noyabrın 1-dən start verilən bu mərhələdə ay ərzində təşkil edilmiş qrafikə əsasən 4 idman növü üzrə 2397 ümumi təhsil müəssisəsinin iştirakı qeydə alınıb. Yarışlarla bağlı məlumat əldə etmək üçün “Təhsil” Respublika İdman Mərkəzinin direktoru, “Məktəblər arasında respublika çempionatı”nın hakimi kollegiyasının üzvü Natiq Lahircova görüşdü. Bizə çempionatla bağlı ətraflı məlumat verən N.Lahircov bildirdi ki, rayondaxili mərhələdə atletika idman növü üzrə yarışlarda 2262 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 13572, voleybol üzrə yarışlarda 1303 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 15636, basketbol idman növü üzrə yarışlarda 1442 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 17304, şahmat idman növü üzrə yarışlarda isə 675 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 4050 şagird iştirak edib. Ümumilikdə rayondaxili mərhələdə 2397 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 50562 şagird mübarizə aparıb.

Rayondaxili mərhələdən danışan Natiq Lahircov qeyd edib ki, bu mərhələnin nəticəsi olaraq hər idman növü üzrə zona yarışlarına vəsiqə qazanan məktəblər müəyyən edilib: “Çempionatın programına daxil olan voleybol və basketbol idman növləri üzrə zona yarışlarına dekabrın 5-də start verilib. Qeyd edək ki, “Məktəblər arasında respublika çempionatı” cari ilin sentyabrın 26-da Təhsil, Gənclər və İdman nazirlikləri, Milli Olimpiya Komitəsi, Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyası tərəfindən imzalanmış birgə əmrə əsasən keçirilir”.

→Ardı səh.16

Təhsil sistemində innovasiyalar gətirəcək mühüm qərar

Xaricdə təhsil alan gənclər yeni Dövlət Proqramı haqqında

Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı” ölkəmizin təhsil ictimaiyyətində maraqla qarşılanıb. Dünya ali təhsil sistemində baş verən dəyişikliklərə cavab olaraq Azərbaycanda intellektual potensialın gücləndirilməsinə xidmət edən bu sənəd dünyanın nüfuzlu universitetlərində təhsil alan və məzun olaraq hazırda əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan gənclərimiz tərəfindən də maraqla qarşılan-

maqdadır. “Azərbaycan müəllimi” qəzetinə fikirlərini bölüşən gənclər yeni Dövlət Proqramının qəbulunu ölkəmizin elmi potensialının inkişafına mühüm töhfə kimi qiymətləndirirlər.

“Proqram ölkəmizin təhsil sistemində müsbət təsirini göstərəcək”

Ümid MEHDİYEV, *Liverpul Universitetinin məzunu, ADPU-nun prorektoru*: - Məlumdur ki, müasir dövrdə təhsil öz strateji əhəmiyyətinə görə dünyanın yeni inkişaf trendlərini, təraq-

qinin konseptual əsaslarını, cəmiyyətin hərtərəfli inkişafını şərtləndirir. Qloballaşan dünyada dinamik inkişaf edən təhsil sisteminin formalaşdırılması hər bir ölkənin beynəlxalq rəqabətliliyini təmin edən və gücləndirən həlledici faktorlardan biri kimi çıxış edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı” ali təhsil sisteminin yeni və müasir inkişaf istiqamətlərinin, strateji hədəflərinin müəyyən edilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, bu proqramın həyata keçirilməsi gənclərə həm işlə təmin

olunmaq, həm də təhsildə fasiləsizlik prinsipini gerçəkləşdirmək baxımından əlavə imkanlar yaradacaq. İkili diplomlar ali təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, universitetlərin rəqabət qabiliyyətinin artırılması, ali təhsil müəssisələrinin Avropa məkanına daxil olması, tədris proqramlarının təkmilləşdirilməsi və keyfiyyətin təmin olunması, universitetlərdə infrastrukturun və idarəetmənin daha səmərəli qurulması, Bolonya prosesindən irəli gələn dəyişikliklərin təcridə qavranılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, strateji əhəmiyyət kəsb edən sahələr üzrə yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanması baxımından da çox faydalı olacaq.

→Ardı səh.5

“Biliyə bir ağac kimi yanaşın”

İlon Mask: “Abstrakt riyazi məsələlər və tənliklərin həllinin uşaqlar üçün heç bir xeyri yoxdur”

Səh.9

Azərbaycan-Koreya İnformasiya Təminatı Mərkəzi

BDU-dakı mərkəz yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib

Bakı Dövlət Universitetində Azərbaycan-Koreya İnformasiya Təminatı Mərkəzinin yenidənqurmadan sonra açılış mərasimi keçirilib. BDU-nun rektor vəzifəsini icra edən, professor İradə Əliyeva qonaqları salamlayıb, mərkəzin 10 illik yubileyi ilə əlaqədar yeni texniki avadanlıqlarla təmin olunmasını yüksək qiymətləndirib. Bildirib ki, 2008-ci ildə Koreyanın Milli İnformasiya Cəmiyyəti Agentliyinin yardımı ilə açılan mərkəz ötən 10 il ərzində tələbə və müəllimlərin İKT sahəsində bilik səviyyələrinin artırılması, elmi işlərə aid hesablamaların yerinə yetirilməsi kimi istiqamətlərdə uğurla fəaliyyət göstərmiş, universitet əməkdaşlarının Koreyanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrində keçirilən konfrans, seminar və treninqlərdə iştirakını təmin edib.

Sonra Koreyanın Milli İnformasiya Cəmiyyəti Agentliyinin icraçı direktoru Conqpil Park, Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin dekani, akademik Məhəmməd Mehdiyev çıxış ediblər. Onlar mərkəzin həyata keçirdiyi işlər barədə danışmış, o cümlədən bundan sonra da xarici və daxili rəqəmsal sistemlərin hərtərəfli inkişafına təkan verəcəyinə əminliklərini ifadə ediblər.

Tədbir çərçivəsində Milli İnformasiya Agentliyi haqqında qısa videoçarxın təqdimatı olub, qonaqlar Azərbaycan-Koreya İnformasiya Mərkəzi ilə yaxından tanış olublar.

UNEC Meksika universitetləri ilə əməkdaşlıq edəcək

Meksikanın ölkəmizdəki səfiri ilə bu barədə müzakirələr aparılıb

Meksika Birləşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Xuan Rodrigo Lobardini Flores UNEC-də olub.

Rektor, professor Ədalət Muradovla görüşdə UNEC-in xarici universitetlərlə əməkdaşlığından, o cümlədən ikili diplom, mübadilə proqramlarından bəhs olunub. UNEC-in beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildiren rektor, Meksikanın aparıcı universitetləri ilə birgə tədqiqatların aparılması, müəllim-tələbə mübadiləsi, MBA proqramı və digər istiqamətlərdə əməkdaşlıq etməyin hər iki tərəf üçün əhəmiyyətli olacağını vurğulayıb. Rektor UNEC Ekstern Mərkəzinin yaradıldığına diqqət çəkərək, meksikalı tələbələrin burada təhsil almaları üçün geniş imkanların mövcud olduğunu vurğulayıb.

Meksika hökumətinin Azərbaycanla əməkdaşlığa çox böyük önəm verdiyini bildiren R.Lobardini iki ölkə arasındakı hərtərəfli dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinə toxunub. Səfir Azərbaycan və Meksika arasında bütün sahələrdə, o cümlədən elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi məqsədilə qarşılıqlı fəaliyyətin, təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyətini önə çəkib. Diplomata UNEC-də tələbələrə Meksika mövzusunda seminar keçəcəyini bildirib və onlar üçün səfirlikdə istehsalat təcrübəsinin təşkil olunacağını qeyd edib.

Qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəraitində keçən görüşdə UNEC-lə Meksikanın aparıcı universitetləri arasında əməkdaşlıq memorandumunun imzalanması barədə razılıq əldə olunub.

Validəylərlə görüşlər başa çatıb

Paytaxt məktəblərində “Validəylərin məktəbdə bir günü” adlı layihə çərçivəsində görüşlər başa çatıb.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) tabeliyindəki 46 nömrəli tam orta məktəbdə təşkil olunan sonuncu görüşdə İdarənin müvafiq struktur bölmə rəhbərləri, Təlimə Dəstək Mərkəzinin metodistləri, məktəbin pedaqoji kollektivi və valideynlər iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edənlər müəllim-valideyn münasibətlərindən, həmçinin müəllim-valideyn əməkdaşlığının şagirdlərin təlim-tərbiyəsindəki mühüm rolundan, valideynləri təhsil prosesinə cəlb etmək və onların məktəblə əlaqəsini daha da genişləndirmək üçün görülən intensiv işlərdən bəhs ediblər.

Daha sonra valideynlər məktəb mühiti ilə daha yaxından tanış olublar. Görüşlər zamanı valideynlərə məktəblərin fəaliyyəti və tədris prosesi barədə ətraflı məlumat verilib. Valideynlərin tədris prosesinin təşkilinin daha da təkmilləşdirilməsi, eləcə də məktəb mühitində göstərilən biləcəkləri töhfələrlə bağlı rəyləri, təklifləri dinlənilib və səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb.

Bundan əlavə, Təlimə Dəstək Mərkəzinin metodistləri tərəfindən valideynlər üçün sessiyalar təşkil olunub. Valideynləri təşəbbüskar və daha fəal olmağa səsləyən metodistlər müəllim-şagird-valideyn birliyinin əhəmiyyəti haqqında fikirlərini bildiriblər.

Eyni zamanda valideynlərin iştirakı ilə tədris prosesini izləmək üçün dərş müşahidələri keçirilib.

Görüşdə şagirdlərin hazırladıqları ədəbi-bədii kompozisiyalar da nümayiş olunub.

Qeyd edək ki, “Validəylərin məktəbdə bir günü” adlı layihənin təşkil olunmasının əsas məqsədi müəllim-valideyn əməkdaşlığı vasitəsilə şagirdlərin təlim-tərbiyəsində səmərəliliyi artırmaq, valideynlərlə məktəb arasında ünsiyyət platformasını genişləndirməkdən ibarətdir.

SABAH tələbələrini ifasında “Hərə bir qəhrəman” tamaşası

Yusif ƏLİYEV

Dekabrın 4-də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin (ADMİU) SABAH qrupları tələbələrini ifasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş “Hərə bir qəhrəman” tamaşası nümayiş etdirilib.

Tamaşanın nümayişində təhsil naziri Ceyhun Bayramov, millət vəkili, universitet rektorları, tanınmış ziyalılar, KİV təmsilçiləri iştirak ediblər.

ADMİU-nun rektoru Ceyran Mahmudova çıxış edərək iştirakçıları salamlayıb və tamaşa haqqında qısa məlumat verib. Bildirib ki, tamaşasını hazırladıqları pyes yazıçı Qan Turalı tərəfindən məxsusi olaraq SABAH qrupları üçün yazılıb. Tamaşanın nümayiş ilə Prezident İlham Əliyev cənablarının məlum sərəncamına əsasən bütün ölkədə qeyd edilən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi yubileyinə universitet olaraq öz töhfələrini vermək istəyiblər. Tamaşa ilk dəfə SABAH qruplarının festivalında nümayiş olunub. Tamaşada çıxış edən tələbələr haqqında xoş sözlər deyən rektor bildirib ki, cəmi 3 il əvvələdək aktyorluq sənəti, səhnə haqqında heç bir təsəvvürləri olmayan bu gənclər universitetdə təhsil aldıkları müddətdə püxtələşib, müəllimləri ilə birgə çalışaraq müəyyən nailiyyətlər əldə ediblər. Ceyran Mahmudova onu da qeyd edib ki, belə tamaşalar universitetdə çox olur: “Əslində bu tamaşalar SABAH qruplarının kurs işidir və payız, yaz semestrinin sonunda II kursun sonlarından başlayaraq bütün qruplar belə müxtəlif səpgili tamaşalar göstərirlər”. Rektorun dediyinə görə, tamaşanın quruluşu rejissoru Gümrəh Ömər də SABAH qruplarının müəllimidir. Ümumiyyətlə, tamaşanın hazırlanması üzərindəki iş prosesində SABAH qruplarının bir çox müəllimi iştirak edib. Çıxışının sonunda tamaşaya gələn qonaqlara təşəkkürünü bildiren rektor SABAH tələbələrinə yarıdıcılıq uğurları arzulayıb.

S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında nümayiş olunan tamaşanın bədi rəhbəri ADMİU-nun SABAH qruplarının rəhbəri Böyükxanım Məmmədbəyovadır. Tamaşada Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin III kurs SABAH qruplarının tələbələri Mirsənan Kazımlı, Ziya Ağə, Gövhər Şabanova, Fidan İsmaylova, Mətləb Aבוşov, Elçin Əmirov, Toğrul Qasımov və başqaları çıxış ediblər.

“Hərə bir qəhrəman” tamaşasında Xalq Cümhuriyyətinin qurulmasında müstəsna xidmətləri ol-

Cümhuriyyətin 100 illiyinə həsr olunmuş tamaşa Rus Dram Teatrında nümayiş olunub

muş 20 yaşlı millət vəkili Rəhim bəy Vəkilovun, Mədinə Vəkilovanın, həmçinin 23 yaşında Cümhuriyyətin ilk daxili işlər naziri təyin edilən Mustafa bəy Vəkilovun həyat hekayəsindən bəhs edilir. Yarıdıcı heyətin böyük ruh yüksəkliyi, tələbə-

lərin obrazları peşəkar şəkildə canlandırılması, aydın səhnə danışığı, eləcə də dinamika, geyimlər, dekorasiyanın bir-birini tamamlaması tamaşaçıların alışıqları ilə qarşılıb.

“İnklüziv təhsildə müəllim səriştəsi”

Elmi-praktik konfrans keçirilib

Dekabrın 1-də Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutunun (TİPİİ) təşkilatçılığı ilə “İnklüziv təhsildə müəllim səriştəsi” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib.

Konfransın məqsədi “2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi istiqamətində müəllimlərin üzərinə düşən vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi, müzakirəsi və bu istiqamətdə nəzəri-praktik məsələlərin öyrənilməsidir.

Konfransda təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva, Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin, YUNISEF-in Azərbaycan nümayəndəliyinin əməkdaşları, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinin müəllimləri, “Birgə və Sağlam” İctimai Birliyinin nümayəndəsi iştirak edib.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva inklüziv təhsilin inkişafı ilə bağlı Azərbaycanda görülən işlərdən və konfransın müəllimlər üçün praktik əhəmiyyətindən danışmış. Nazir müavini qeyd edib ki, bu sahədə müəllimlərin peşə səriştəsinin artırılması ümumilikdə təhsilimizin humanistləşdirilməsinə və onun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək. Məhəbbət Vəliyeva sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsilə cəlb olunması ilə bağlı əhali arasında məlumatlandırma işinin təşkil edilməsində müəllimlərin əvəzsiz rol oynadığını vurğulayıb.

Tədbirdə qeyd olunub ki, Dövlət Proqramının qəbulundan keçən müddət ərzində Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu tərəfindən ibtidai sinif müəllimləri üçün “İnklüziv siniflərdə təlimin təşkili” mövzusunda 36 akademik saatlıq ixtisas artırma təhsili proqramı hazırlanıb, həmçinin məktəb rəhbərlərinin bu istiqamətdə məlumatlandırılması məqsədilə “İnklüziv məktəb”

mövzusunda seminarlar təşkil edilib. Cari dərş ilinin sonunadək Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən bütün ümumtəhsil məktəblərinin direktorlarının həmin seminarlarda iştirakı planlaşdırılır. Gələn dərş ilindən seminarlar digər regionları da əhatə edəcək.

TİPİİ həmçinin Avropa İttifaqının qrantını qazanmış iki böyük təşkilatın — Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyi və YUNISEF-in Azərbaycan nümayəndəliyinin Azərbaycanda inklüziv təhsil mədəniyyətinin genişləndirilməsinə yönəlmiş layihələrinin fəal tərəfdaşdır.

Konfrans ADA Universitetinin baş müəllimi Ülviyyə Mikayılovanın “İnklüziv təhsilin nəzəri

məsələləri” mövzusunda məruzəsi və məruzə ətrafında müzakirələrlə davam edib.

Panel müzakirələrdə mütəxəssislər Nərimin Rəhimlinin “Autizm sindromlu uşaqlarla işin təşkili” və Vüsalə Həsənovanın “İnklüziv siniflərdə istifadə olunan interaktiv təlim üsulları” mövzularında çıxışları dinlənilib.

Xatırladaq ki, “2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın məqsədi sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil hüququnu təhsilin bütün pillələri üzrə digər şəxslərlə bərabər səviyyədə təmin etməkdən və onların təhsili üçün maneəsiz mühit yaratmaqdan ibarətdir.

Təhsilin inkişafı üçün yaradılan təməl

Təhsilə ayrılan vəsait digər sahələrdən üstün idi

Aynurə BAĞIROVA,

Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu,
Zəngilan rayon 30 nömrəli tam orta məktəbin
Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi

xüsusi əhəmiyyət verirdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin 1918-ci il 28 avqust tarixli qərarına əsasən bütün ibtidai təhsil müəssisələrində təhsil şagirdlərin ana dilində aparılmalı, dövlət dili olan Azərbaycan dilinin tədrisi isə məcburi surətdə həyata keçirilməli idi. Lakin Azərbaycan dilini mükəmməl bilən ixtisaslı kadrların olmaması qərarın həyata keçirilməsini çətinləşdirirdi. Buna görə də inzibati idarə orqanları, məhkəmə işi və s. sahələrdə müvəqqəti olaraq rus dilindən istifadəyə də yol verilir.

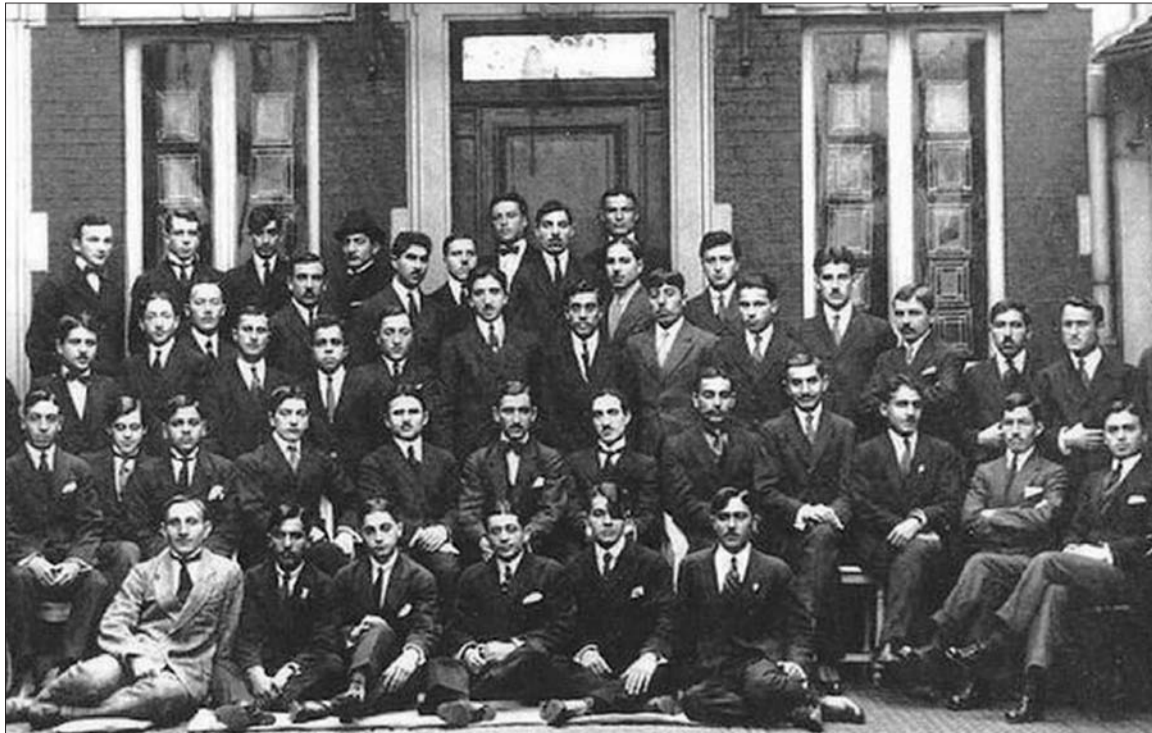
Təhsil sahəsində həyata keçirilən daha bir mühüm tədbir məktəblərin milliləşdirilməsi oldu. Tədris müəssisələrinin milliləşdirilməsini daha uğurla həyata keçirmək üçün 1919-cu ilin yayında ibtidai və orta məktəblərin aşağı siniflərini müvafiq milli müəllim kadrları ilə təmin etmək məqsədilə qısamüddətli pedaqoji kurslar təşkil olundu. Hökumətin qərarına görə, bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyinin sərəncamına 2 milyon 390 min manat vəsait ayrıldı. Bakı, Gəncə və Nuxada kişi və qadın, Şuşa, Qazax, Qusar, Salyan və Zaqatalada kişi pedaqoji kursları açıldı. Hər kursda ən azı 50 nəfər müdavinim təhsil alır. Kursları bitirənlərin, demək olar ki, hamı-

Tədris müəssisələrinin milliləşdirilməsini daha uğurla həyata keçirmək üçün 1919-cu ilin yayında ibtidai və orta məktəblərin aşağı siniflərini müvafiq milli müəllim kadrları ilə təmin etmək məqsədilə qısamüddətli pedaqoji kurslar təşkil olundu. Hökumətin qərarına görə, bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyinin sərəncamına 2 milyon 390 min manat vəsait ayrıldı. Bakı, Gəncə və Nuxada kişi və qadın, Şuşa, Qazax, Qusar, Salyan və Zaqatalada kişi pedaqoji kursları açıldı. Hər kursda ən azı 50 nəfər müdavinim təhsil alır. Kursları bitirənlərin, demək olar ki, hamısına məktəblərdə müəllim yeri verilir.

ına məktəblərdə müəllim yeri verilir.

Cümhuriyyət hökuməti məktəb dərsliklərinin hazırlanması və nəşrinə də ciddi diqqət yetirirdi. Bunun üçün Maarif Nazirliyinin xüsusi komissiyası təşkil edilmişdi. 1919-cu ildə "Türk əlifbası", "Təzə elmi-hesab", "İkinci il", "Yeni məktəb", "Müntəzəbat" və s. dərsliklər nəşr olundu. Dərsliklərin hazırlanmasında Azərbaycanın maarif və ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələri Hüseyn Cavid,

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100

Mahmud bəy Mahmudbəyov, Abdulla Şaiq, Səməd ağa Ağamalıoğlu və başqa şəxslər fəal iştirak etmişdilər.

Bu dövrdə fəaliyyət göstərən xeyriyyə cəmiyyətlərinin də gördüyü işləri unutmaq olmaz. "Nəşri-maarif" cəmiyyəti fəaliyyətinin ilk mərhələsində "Bakı quberniyası müsəlman əhəlini arasında savadı artıran cəmiyyəti" də adlandırılırdı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə "Nəşri-maarif"-in Bakı şəhərində və onun kəndlərində 20 məktəbi fəaliyyət göstərmişdir. Bütün məktəblərdə təhsil pulsuz idi və şagirdlər pulsuz dərs ləvazimatı və geyimlə təmin olunurdular. Kitabxana və qiraətxanaların təşkilinə xüsusi əhəmiyyət verən "Nəşri-maarif" 1907-ci ilin mayından həftədə iki dəfə xalq arasında açıq oxular təşkil edirdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qarşısında duran

Dövlət Konservatoriyasının açılması məsələsini qoymuşdu. Lakin o dövrdəki tarixi şərait yalnız bir ali məktəbin-Bakı Dövlət Universitetinin açılmasına imkan verdi.

1919-cu il mayın əvvəllərində Azərbaycan hökuməti Bakı Dövlət Universitetinin təsis edilməsi ilə əlaqədar sənədləri və müvafiq tədbirləri hazırlamaq, eləcə də universitetin açılmasını sürətləndirmək üçün komissiyanın yaradılması haqqında 8 maddədən ibarət olan əsasnamə qəbul edir. Komissiyanın 21 may 1919-cu ildə keçirilən birinci iclasında xalq maarif naziri Rəşid bəy Qaplanov çıxış edərək universitetin açılması barədə hökumətin mövqeyinin qəti olduğunu və bütün arzu edənlərin burada təhsil ala biləcəklərini bildirir. O göstərirdi ki, hökumət universitetin açılması və avadanlıqla təchiz edilməsi üçün lazım olan vəsaiti əsrigəməyəcək.

Hökumətin qəbul etdiyi sənədlər 1919-cu ilin iyul-avqust aylarında əvvəlcə parlamentin qanunvericilik, büdcə-maliyyə komissiyalarında və parlamentdə təmsil olunan partiyaların fraksiyalarında qızgın müzakirə olunur. Bu müzakirələr zamanı aydın olur ki, ictimaiyyətin, hökumətin və həm də parlamentin iştirakında universitetin açılmasının əleyhdarları da var. Universitetin açılmasına qarşı çıxanlar belə hesab edirdi ki, tədrisin rus dilində aparılması buraya dəvət olunan rus professorlarına tələbələr arasında ruslaşdırma təbliğatı aparmaq imkanı verəcək. Onların fikrinə, bu alimlər tələbələrə elm öyrətməkdən daha çox missionerlik edərək çarizmin milli siyasətini təbliğ edəcəklər. Bu amili əsas göstərəcək onlar milli kadrlarımızın yetişməsinə qədər gözləməyi məsləhət görürdülər. Lakin 3 aylıq gərgin müzakirələrdən sonra Azərbaycan parlamenti 1919-cu il sentyabrın 1-də ilk universitetin açılması haqqında qanun qəbul etdi.

Hökumət universitetin lazımı avadanlıqla təmin edilməsi üçün 10 milyon manat pul ayırdı. Bir il ərzində tarix-filologiya, fizika-riyaziyyat, hüquq və tibb fakültələri açılmalı idi. Azərbaycan türk dili bütün fakültələrdə məcburi fənn kimi tədris edilməli idi. Buna görə milli kadrlara olan ehtiyacı nəzərə alan hökumət 100 nəfər tələbəni xaricə təhsil almaq üçün göndərdi. Bu tələbələrin seçilməsi işinə M.Ə. Rəsulzadənin başçılığı ilə beş nəfərdən ibarət xüsusi müsabiqə komissiyası qərar verdi. Komissiyanın qərarına əsasən, ali təhsil almaq üçün 45 nəfər Fransa, 23 nəfər İtaliya, 10 nəfər İngiltərə, 9 nəfər Türkiyə ali məktəblərinə göndərilmişdi. Rusiyada oxumaq üçün seçilmiş 13 nəfər gənc orada vətəndaş müharibəsi getdiyini üçün təhsil almağa gedə bilməmişdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin 1919-1920-ci tədris ilində xaricə təhsil almağa göndərilən azərbaycanlı tələbələrə vəsait ödənilməsi haqqında qərarı ilə bu iş üçün dövlət xəzinəsindən Xalq Maarif Nazirliyinin sərəncamına 7 milyon manat vəsait ayrılmışdı. Tələbələr təhsil almaq üçün Avropanın müxtəlif ölkələrinə yollandılar.

Bir sözlə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti zamanında "dünyəvi dövlət, dünyəvi təhsil və mədəniyyət" prinsipləri ardıcıl həyata keçirilmişdir. Bu danılmaz bir həqiqətdir ki, Xalq Cümhuriyyəti Hökuməti həmin məsələlərin həlli istiqamətində elə tarixi addımlar atdı, elə möhkəm təməl qoydu ki, XX əsr Azərbaycan təhsili, elmi və mədəniyyətinin Cümhuriyyət dövründən sonrakı mərhələsi məhz həmin təməl üzərində boy atıb inkişaf etdi.

AXC bu vaxta qədər coğrafi məfhum olan Azərbaycan ifadəsini siyasi məfhuma çevirdi ki, ondan sonra bütün tarixi ədəbiyyatda Azərbaycan sözü dövlətin adı kimi işlənəyə başladı. Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi və 2018-ci ilin ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsi haqqında sərəncamlar imzalamışdır. 1918-20-ci illər bizim şərəf, qürur tariximizdir. Tariximizə sahib çıxmalı və düzgün qiymət verməliyik!

Cümhuriyyətin 100 illiyi ilə bağlı Tacikistanda keçirilən inşa müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıblar

Ölkəmizin Tacikistandakı səfirliyi tərəfindən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar inşa müsabi-

biqəsi elan edilib. Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildirilə ki, müsabiqə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi, onun region-

dakı və beynəlxalq miqyasdakı siyasi münasibətləri və digər mövzuları əhatə edib.

Ölkəmizin Tacikistandakı səfiri Həsən Məmmədov müsabiqənin iştirakçılarının bir qismi ilə görüşüb.

Görüşdə ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti barədə məlumat verən səfir Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasından, onun xalqımızın tarixində buraxdığı silinməz izlərdən, milli dövlətçilik ənənələrimizin bərpasındakı və gənc nəsildə vətənpərvərlik ideyalarının formalaşmasındakı böyük rolundan ətraflı danışıb.

Sonra iştirakçılar yazdıqları inşalar barədə məlumat veriblər. Yazılarda 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycanın müstəqilliyini bəyan edən İstiqlal bəyannaməsindən, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin müsəlman Şərqiində ilk parlamenti respublika olmasından, Cümhuriyyətin yaradıcılarının misilsiz xidmətlərindən bəhs olunub.

Sonda müsabiqənin qaliblərinə diplom və mükafatlar təqdim olunub.

